

Nes kommune
P.B. 114
2151 Årnes

Deres ref: 20/13929
Vår ref: 2021/133925
Dato: 22.08.2022
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

UTTALELSE TIL OFFENTLIG ETTERSYN AV FORSLAG TIL KOMMUNEPLAN 2022 - 2034 FOR NES KOMMUNE

Vi viser til offentlig ettersyn av kommuneplanens areal- og samfunnsdel i brev datert 25. mai 2022.

Mattilsynets forventninger til plansaker

Mattilsynets viktigste ansvarsområde i forhold til planarbeid er knyttet til beskyttelse av eksisterende og framtidige drikkevannskilder og leveringssikkerhet for trygt og nok drikkevann til innbyggerne. En god og sikker vannforsyning er kritisk viktig for samfunnet, og avgjørende for folks helse og for samfunnets sikkerhet. Drikkevann brukes også som sanitærvann og til brannslukning. Generelt må en føre-var tilnærming legges til grunn for beskyttelse av drikkevannskilder, på kort og lang sikt. Vi vil framheve at sikker og god vannforsyning i kommunen vil være en viktig infrastruktur for å sikre liv og helse, både i fredstid og under kriser og krig.

Vi forventer derfor at de hensyn som er gitt i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023 (vedtatt 14. mai 2019) legges til grunn i arbeidet. Vi viser her til pkt. 2.3,

«... Det er viktig at vannforekomster som benyttes til vannforsyning beskyttes mot forurensing slik at brukerkonflikter kan unngås og at befolkningen er sikret tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur er en viktig del av kommunale planer ...».

Og videre til: *«Regjeringens forventninger ..... Fylkeskommunene og kommunene tar hensyn til og beskytter drikkevannskilder i sin planlegging, slik at behovet for rensing ved produksjon av drikkevann reduseres ...»*

Det samme gjelder *Nasjonale mål for vann og helse*, vedtatt av Regjeringen 22. mai 2014. Det bør framgå av planbeskrivelsen hvordan relevante nasjonale mål og forventninger blir ivaretatt i planforslaget.

Mattilsynet forventer også at relevante krav i Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) og Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften), tas inn som bestemmelser i områdereguleringsplanen. Vi forventer at det lages rekkefølgebestemmelser som sikrere etterlevelse og videreføring, inn i det øvrige planarbeidet i kommunen.

Med befolkningsutvikling, press på sentrumsstruktur og økende fritidsbygging må en sikre at både eksisterende og nye abonnenter får tilstrekkelig og trygt drikkevann. Kommunen plikter å ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen, utarbeider reguleringsplaner og gir tillatelser etter relevant regelverk.

Mattilsynets kommentarer

Drikkevannshensyn

Kommunen skal ha oversikt over både drikkevannskilder og avløpsanlegg, slik at alle kan få tilgang til helsemessig trygt og nok drikkevann. Drikkevannskildene må være synlig i plankartene sammen med hensynssoner og bestemmelser.

Det er i forslaget til planbestemmelsene § 12.3 etablert en sikringssone for vannforsyning. Her er følgende bestemmelse foreslått:

«Bygge- og anleggsvirksomhet, lagring og annen aktivitet som kan medføre skadelig avrenning er forbudt i hensynssonene Asketjern (H110_1), Dragsjøen (H110_2) og Dysttjennet (H110_3).

Innenfor en 100-meterssone til vannforekomstene tillates ikke uttak av masser, nye veganlegg, bakkeplanering, alle typer grøfter og annet gravearbeid som ikke har med vannverkens anlegg og drift å gjøre.»

Det er utarbeidet en retningslinje til bestemmelsen. Retningslinjen oppgir at hvis det er tvil om forurensningsfare skal dette forelegges drikkevannsmyndighetene, og at ved konsekvenser for drikkevannet skal det utarbeides en konsekvensanalyse.

Vi oppfatter denne bestemmelsen som relativt generell. For hensynssoner til drikkevannskildene skal det være relevante og konkrete bestemmelser om tiltak og aktiviteter som ikke tillates. I tillegg er det ønskelig at det tas inn en generell bestemmelse om at drikkevannshensyn skal være overordnet andre samfunnsinteresser.

Dere bør også vurderes behov for hensynssoner for hovedvannledninger og annen viktig infrastruktur, og eventuelt sikre disse med relevante bestemmelser.

Mattilsynet vurderer at bestemmelsene ikke i tilstrekkelig grad er vurdert konkrete opp mot påvirkning av den enkelte drikkevannskilden og at drikkevannshensynet dermed ikke er tilstrekkelig vurdert. Kommune må i samarbeid med berørte vannverkseiere finne fram til hvilke restriksjoner for tiltak og aktiviteter som bør gjelde i forhold til den enkelte drikkevannskilde. Her vi viser for eksempel til Årnes vannverk sine klausuleringsbestemmelser for Dragsjøens nedslagsfelt som har mere konkrete bestemmelser. Disse må sees i sammenheng med bestemmelsen i kommuneplanen.

Vi vil også bemerke at kommunen for tiden jobber med reservann/alternativ vannforsyning. Dette er et viktig arbeid for å sikre innbyggerne i kommunen nok og trygt drikkevann til enhver tid. Dette viktige arbeidet synes ikke å komme frem i kommuneplanen. Dette arbeidet bør komme frem i samfunnsdelen av kommuneplanen.

Vi viser spesielt til kravet i drikkevannsforskriften § 26 om kommunes plikt i henhold til Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) kapittel 2 til å ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk.

Kommunen skal også i samarbeid med vannverkseierene vurdere behovet for konkrete restriksjoner for å beskytte råvannskilder og vanntilsigsområder, jf. drikkevannsforskriften § 26. Kommunen skal om nødvendig ta initiativ til interkommunalt plansamarbeid for å ivareta drikkevannshensynet der vannforsyningssystemet ligger i flere kommuner, jf. drikkevannsforskriften § 26.

Mattilsynet forventer at kommunen viser hvordan hensynet til trygt drikkevann er vurdert. Dette bør komme tydelig fram i arealformålene, sammen med konkrete hensynssoner og klare bestemmelser.

Med hilsen

Arne Sigurd Brørs
seniorinspektør

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325

1502

MOSS